

# Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku

Rybnik, 2026-03-30

ONS-HK.9011.89.2026

**Wójt Gminy Lyski**  
**ul. Dworcowa 1A**  
**44-295 Lyski**

## **Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla Gminy Lyski za 2025 rok.**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku, na zasadzie: art. 1 pkt 1 oraz art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416) oraz art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r., poz. 757) oraz § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), dokonał obszarowej oceny jakości wody.

### **I. Podstawowe informacje dotyczące produkcji i jakości wody:**

W ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi, przedsiębiorstwa dostarczyły w 2025 r. na terenie Gminy Lyski ogółem średnio 1077,0 m<sup>3</sup>/d wody, dla ok. 9497 mieszkańców. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi są ujęcia głębinowe zlokalizowane na terenie gminy. Tylko niewielka część terenu gminy (sołectwo Pstrążna-Podlesie) zasilana jest w wodę pochodzącą z ujęcia powierzchniowego i dostarczaną przez Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Wodzisławiu Śląskim do strefy zasilania Pstrążna-Podlesie, należącej do Spółki Wodociągowo-Kanalizacyjnej Pstrążna.

Na terenie gminy wyodrębnia się następujące strefy zaopatrzenia w wodę:

- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia głębinowego w Adamowicach, dostarczająca 210,0 m<sup>3</sup>/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zasilająca miejscowości Adamowice, Raszczyce i Żytna (ok. 2493 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Adamowice-Raszczyce-Żytna” w Adamowicach (właściciel ww. ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie gminy),
- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia głębinowego w Dzimierzu, dostarczająca 89,5 m<sup>3</sup>/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zasilająca miejscowości Dzimierz i Nowa Wieś (ok. 917 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Dzimierz-Nowa Wieś” w Dzimierzu (właściciel ww. ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie gminy),
- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia głębinowego w Suminie, dostarczająca 433,0 m<sup>3</sup>/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zasilająca miejscowości Lyski, Sumina, Bogunice, a także część ul. Pogwizdowskiej w gminie Gaszowice (ok. 3559 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Lyski-Sumina” w Lyskach (właściciel ww. ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie gminy),

- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia głębinowego w Suminie (PKP), dostarczająca 68,0 m<sup>3</sup>/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zasilająca budynki mieszkalne należące do PKP (ok. 100 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest PKP S.A. Warszawa Oddział Nieruchomości w Katowicach, ul. Damrota 8, 40-074 Katowice (właściciel ww. ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie gminy),
- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia głębinowego w Zwonowicach, dostarczająca 188,0 m<sup>3</sup>/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zasilająca miejscowość Zwonowice (ok. 1472 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Zwonowice” Sp. z o. o. w Zwonowicach (właściciel ww. ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie gminy),
- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia głębinowego w Pstrążnej, dostarczająca 73,0 m<sup>3</sup>/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zasilająca miejscowość Pstrężna (ok. 793 mieszkańców), za wyjątkiem Podlesia, której producentem i dostawcą jest Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna Pstrężna (właściciel ww. ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie gminy),
- **strefa zaopatrzenia w wodę w Pstrążnej-Podlesiu** pochodząca z ujęcia powierzchniowego zlokalizowanego poza terenem gminy, dostarczająca 15,0 m<sup>3</sup>/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i obejmująca część miejscowości Pstrężna-Podlesie (ok. 163 mieszkańców), której sprzedawcą i dostawcą jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., ul. Markłowska 15, 44-300 Wodzisław Śląski, a wyłącznym dystrybutorem Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna Pstrężna.

## II. Sieci wodociągowe wchodzące w skład zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

### 1. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Adamowicach.

Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Adamowice-Raszczycze-Żytńa” w Adamowicach dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z ujęcia głębinowego w Adamowicach, która bezpośrednio przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania takim jak: napowietrzanie (napowietrzacz inżektorowy), filtracji z zastosowaniem 4 filtrów odżelaziających i odmanganiających z wypełnieniem żwirowym oraz alkalicznym. Po uzdatnieniu woda jest gromadzona w dwóch żelbetowych zbiornikach o pojemności 150 m<sup>3</sup> każdy. Studnia posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej.

W 2025 roku w ww. strefie wykonano łącznie badania 8 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej spółka pobrała wodę w 2 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punkcie podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody oraz u konsumenta, wykonując łącznie badania 5 próbek wody, w tym:

- 4 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 3 próbki wody, w tym:

- 2 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku, w jednej próbce wody pobranej w ramach kontroli z planu działania na 2025 r. odnotowano przypadek wykrycia pojedynczej liczby bakterii grupy coli (<10jtk/100 ml) z jednoczesnym wykluczeniem bakterii Escherichia coli oraz paciorkowców kałowych.

Wskazane wyżej przekroczenie w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi wymagało podjęcia przez podmiot natychmiastowych działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczony parametr do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Oceniając jakość wody w ww. strefie w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

## **2. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Dzimierzu.**

Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Dzimierz-Nowa Wieś” w Dzimierzu dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z ujęcia głębinowego w Dzimierzu, która bezpośrednio przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania, takim jak: korekta pH, odżelazianie i odmanganianie na filtrach ze złożem katalitycznym (na tym etapie podawany jest również na filtry podchloryn sodu, w celu uzyskania właściwych parametrów technologicznych) oraz usuwanie nadmiaru chloru i związków organicznych na filtrach z wypełnieniem z węgla aktywnego (węzeł sorpcyjny). Woda uzdatniona gromadzona jest w zbiorniku wody zapasowej o pojemności 75 m<sup>3</sup>, do którego w razie potrzeby dozowany jest ponownie podchloryn sodu w ramach dezynfekcji końcowej. Studnia posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej.

W 2025 roku w ww. strefie wykonano łącznie badania 8 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej spółka pobrała wodę w 3 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punktach podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody oraz na sieci rozdzielczej, wykonując łącznie badania 5 próbek wody, w tym:

- 4 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 3 próbki wody, w tym:

- 2 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmiot, jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku, w 2 próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej przez Spółkę Wodociągowo-Kanalizacyjną „Dzimierz-Nowa Wieś” stwierdzono pojedyncze, krótkotrwałe przypadki przekroczenia wartości parametrycznych stężenia manganu i niklu. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że przekroczenia powyższe nie miały charakteru stałego, ale okresowy, bądź incydentalny. Uwzględniając zalecane wartości WHO oraz krótki czas trwania przekroczeń można stwierdzić, że nie zagrażały one bezpieczeństwu zdrowotnemu konsumentów.

Wskazane wyżej zanieczyszczenia w wodzie do spożycia mogą być spowodowane lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, których specyfika mineralogiczna ujawnia się podczas zwiększonego poboru wody w okresie, w którym wystąpiły ww. przekroczenia wartości parametrycznych. Zwiększony przepływ wody powoduje wzrost migracji pierwiastków, których ponadnormatywne stężenia zostały oznaczone w przeszłych przez podmiot badaniach wody. Zanieczyszczenia o których mowa wyżej wymagały podjęcia przez podmiot działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody w ramach kontroli wewnętrznej spółki, ostatecznie doprowadzając przekroczone parametry do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Oceniając jakość wody w ww. strefie, w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi i zapewniała bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

### **3. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Suminie.**

Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Lyski-Sumina” w Lyskach dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z ujęcia głębinowego w Suminie, która bezpośrednio przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania takim jak: napowietrzanie, filtracji z zastosowaniem 3 filtrów piaskowych (filtracja I °- służąca usunięciu nadmiaru żelaza) oraz 3 filtrów ze złożem katalitycznym (filtracja II °- usunięcie nadmiaru manganu), a w razie potrzeby istnieje możliwość korekty odczynu wodorotlenkiem sodu i dezynfekcji końcowej podchlorynem sodu. Studnia posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej.

W 2025 roku w ww. strefie wykonano łącznie badania 24 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej spółka pobrała wodę w 4 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punktach podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody na sieci rozdzielczej oraz u konsumentów, wykonując łącznie badania 17 próbek wody, w tym:

- 16 próbek w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 2 kontrole sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 7 próbki wody, w tym:

- 6 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przeszanych przez ww. podmiot, jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku w 3 próbkach wody pobranej przez Spółkę Wodociągowo-Kanalizacyjną „Lyski- Sumina” w Lyskach w ramach kontroli wewnętrznej, stwierdzono pojedyncze przypadki nieprawidłowości zmian w zakresie mętności. Wynik mętności powinien być akceptowalny przez konsumenta i bez nieprawidłowych zmian, jednakże zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zalecany jest zakres wartości do 1 NTU. Z kolei w 1 próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej spółki wykryto obecność pojedynczej

bakterii grupy coli (<10jtk/100 ml) z jednoczesnym wykluczeniem bakterii Escherichia coli oraz paciorkowców kałowych.

Wykazane wyżej zanieczyszczenia występowały w kranie u konsumenta i w punktach zgodności należących do Spółki Wodociągowo-Kanalizacyjnej „Lyski-Sumina” w Lyskach i wymagały podjęcia przez podmiot natychmiastowych działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczone parametry do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W próbkach wody pobranych w ramach planu działania tutejszego organu pochodzących z ujęcia głębinowego stwierdzono obniżone zawartości magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez spółkę.

Oceniając jakość wody w ww. strefie, w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

#### **4. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Suminie (PKP).**

PKP S.A. Warszawa Oddział Nieruchomości w Katowicach, ul. Damrota 8, 40-074 Katowice dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z ujęcia głębinowego w Suminie (PKP), która przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest dezynfekcji podchlorynem sodu.

W 2025 roku w ww. strefie wykonano łącznie badania 7 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej spółka pobrała wodę w 2 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punktach podawania wody do sieci wodociągowej oraz na sieci rozdzielczej, wykonując łącznie badania 5 próbek wody, w tym:

- 4 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 2 próbki wody, w tym:

- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmiot jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku, stwierdzono w 1 próbce wody pobranej przez ww. oddział PKP S.A. w ramach kontroli wewnętrznej pojedynczy przypadek nieprawidłowości zmian w zakresie mętności oraz ponadnormatywne stężenie żelaza. Wynik mętności powinien być akceptowalny przez konsumenta i bez nieprawidłowych zmian, jednakże zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości

wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zalecany jest zakres wartości do 1 NTU. Parametryczna wartość stężenia żelaza zgodnie z ww. rozporządzeniem wynosi do 200 µg/l.

Z kolei w 1 próbce wody pobranej w ramach planu działania na 2025 r. przez upoważnionych pracowników tut. organu, wykryto obecność pojedynczej bakterii grupy coli (<10jtk/100 ml) z jednoczesnym wykluczeniem bakterii Escherichia coli oraz paciorkowców kałowych.

Wskazane wyżej przekroczenia w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi wymagały podjęcia przez podmiot działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczony parametr do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Oceniając jakość wody w ww. strefie, w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom..

## **5. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Zwonowicach.**

Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna „Zwonowice” Sp. z o. o. w Zwonowicach dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, pochodzącą z ujęcia głębinowego w Zwonowicach, która bezpośrednio przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania takim jak: napowietrzanie w desorberze grawitacyjnym z pierścieniami Białeckiego, dwustopniowej filtracji z zastosowaniem filtrów żwirowych (filtracja I ° - służąca usunięciu nadmiaru mętności i żelaza), filtrów ze złożem katalitycznym (filtracja II ° - usunięcie nadmiaru żelaza i manganu) oraz stałej dezynfekcji za pomocą lampy UV. Woda uzdatniona jest w 2 zbiornikach stalowych o pojemności 50 m<sup>3</sup> skąd rozprowadzana jest do sieci wodociągowej. Studnia posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej.

W 2025 roku w ww. strefie wykonano łącznie badania 8 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej spółka pobrała wodę w 3 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punktach podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody na sieci rozdzielczej oraz u konsumenta, wykonując łącznie badania 5 próbek wody, w tym:

- 4 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 3 próbki wody, w tym:

- 2 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmiot, jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku, stwierdzono w 1 próbce wody pobranej przez upoważnionych pracowników tut. organu nieprawidłowość zmian w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 ± 2 °C po 72 h. Zgodnie z ww. rozporządzeniem zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała 200 jtk/1 ml w kranie u konsumenta.

Wskazane wyżej przekroczenie w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi wymagały podjęcia przez podmiot działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczony parametr do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W próbkach wody pobranych w ramach planu działania tutejszego organu pochodzących z ujęcia głębinowego stwierdzono obniżone zawartości magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez spółkę.

Oceniając jakość wody w ww. strefie, w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

#### **6. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Pstrążnej.**

Spółka Wodociągowo-Kanalizacyjna Pstrążna dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, pochodzącą z ujęcia głębinowego zlokalizowanego w lesie Borek na terenie gminy Kornowac (powiat raciborski), która bezpośrednio przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania na Stacji Uzdatniania Wody w Pstrążnej takim jak: napowietrzanie w aeratorze, filtracji w celu usunięcia nadmiaru manganu i żelaza oraz dezynfekcji mechanicznej za pomocą lampy UV. Spółka zainstalowała nową technologię uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi poprzez zastosowanie kolumn jonizujących, których celem jest wytrącenie azotanów z wody podawanej przez Stację Uzdatniania Wody. Uzdatniana woda gromadzona jest w zbiorniku terenowym dwukomorowym o pojemności 150 m<sup>3</sup> (po 75 m<sup>3</sup> każda komora), skąd rozprowadzana jest do sieci wodociągowej zaopatrującej miejscowość Pstrążna (za wyjątkiem Pstrążna-Podlesie). Studnia posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej i pośredniej.

W 2025 roku w ww. strefie wykonano łącznie badania 42 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej spółka pobrała wodę w 3 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punktach podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody na sieci rozdzielczej oraz u konsumenta, wykonując łącznie badania 39 próbek wody, w tym:

- 2 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B,
- 36 próbek w zakresie stężenia azotanów i azotynów (zgodnie z ustalonym dodatkowym harmonogramem pobierania próbek wody w związku z monitorowaniem wody do spożycia przez ludzi po zainstalowaniu nowej technologii).

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 3 próbki wody, w tym:

- 2 próbki w zakresie parametrów grupy A,
- 1 próbkę w zakresie parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań w ww. strefie przestanych przez Spółkę Wodociągowo-Kanalizacyjną Pstrążna jak i wyników badań wykonanych przez tutejszy organ, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził pojedyncze, krótkotrwałe przypadki nieprawidłowości zmian w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w  $22 \pm 2$  °C po 72 h, przekroczenia wartości parametrycznej dla stężenia azotanów oraz stężenia manganu, a także nieprawidłowości zmian w zakresie mętności

Wykazane wyżej nieprawidłowości występowały w punkcie podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody oraz w kranie u konsumenta, który jest punktem zgodności należącym do Spółki Wodociągowo-Kanalizacyjnej Pstrążna i wymagały podjęcia przez podmiot działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczone parametry do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W próbkach wody pobranych w ramach planu działania tutejszego organu pochodzących z ww. ujęcia głębinowego, stwierdzono obniżone zawartości magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez spółkę.

Oceniając jakość wody w ww. strefie, w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

## **7. Strefa zaopatrzenia w wodę w Pstrążnej-Podlesiu pochodząca z ujęcia powierzchniowego.**

Woda do strefy sprzedawana jest i dostarczana siecią dystrybucyjną należącą do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Wodzisławiu Śląskim i pochodzi z rurociągów magistralnych ze strefy zasilania Zbiorniki Mikołów-Zbiorniki Pszów (źródło zasilania SZW Mikołów), której właścicielem jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach, skąd rozprowadzana jest do miejscowości Pstrążna-Podlesie siecią rozdzielczą będącą własnością Spółki Wodociągowo-Kanalizacyjnej Pstrążna.

W 2025 roku w ww. strefie wykonano łącznie badania 2 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej spółka pobrała wodę w 1 wyznaczonym punkcie monitoringu tj. w punkcie u konsumenta, wykonując łącznie badania:

- 2 próbek wody w zakresie parametrów grupy A.

Na podstawie analizy wyników badań w ww. strefie przestanych przez Spółkę Wodociągowo-Kanalizacyjną Pstrążna, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził pojedynczy, krótkotrwały przypadek nieprawidłowości zmian w zakresie mętności. Wynik mętności powinien być akceptowalny przez konsumenta i bez nieprawidłowych zmian, jednakże zgodnie

z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zalecany jest zakres wartości do 1 NTU.

Wskazane wyżej przekroczenie w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi wymagało podjęcia przez podmiot działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczony parametr do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Oceniając jakość wody w ww. strefie, w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

### III. Ocena ryzyka zdrowotnego:

Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów wody na terenie Gminy Lyski dokonana została na podstawie wyników wszystkich przeprowadzonych badań, wykonanych przez laboratoria posiadające akredytację i zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, zgodnie z § 9 rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, gdzie o jakości wody decydują wskaźniki mikrobiologiczne (mówiące o bezpieczeństwie sanitarnym) oraz fizykochemiczne.

Analiza wyników badań przesłanych przez podmioty zgodnie z ustalonymi harmonogramami na 2025 r., jak również badań wykonanych przez tutejszy organ w ramach planu działania na 2025 r. w zatwierdzonych punktach zgodności wykazała, że w ciągu roku na zaopatrywanym terenie miały miejsce przekroczenia następujących parametrów: mętności, manganu, żelaza, niklu, ogólnej liczby mikroorganizmów w  $22 \pm 2$  °C po 72 h, bakterii grupy coli z jednoczesnym wykluczeniem bakterii *Escherichia coli* oraz paciorkowców kałowych, które zostały usunięte dzięki natychmiastowo podjętym działaniom naprawczym, co pozwoliły na doprowadzenie wody do stanu spełniającego wymagania ww. rozporządzenia.

**Mangan** ponadnormatywna zawartości manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi może niekorzystnie wpływać na właściwości organoleptyczne wody, w szczególności smak i barwę, a tym samym jej akceptowalność przez konsumentów jak również niepożądane zmiany w zakresie barwy i w zakresie mętności w postaci wytrącających się nierozpuszczalnych osadów: niekorzystny zapach wody, przebarwienie pranej odzieży, przebarwienie ceramiki sanitarnej i innych powierzchni. Zmiany te zaobserwować można wówczas, gdy stężenie manganu w wodzie przekracza wartość parametryczną 50 µg/l. Szkodliwy wpływ podwyższonej wartości manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi na zdrowie populacji dotyczy wysokich wartości stężeń, przewyższających co najmniej kilkakrotnie wartość parametryczną i utrzymujących się przez dłuższy okres.

**Ogólna liczba mikroorganizmów w  $22 \pm 2$  °C po 72 h** jest parametrem wskaźnikowym określającym wymagania mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wartość parametryczna to: bez nieprawidłowych zmian; natomiast zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała: 100 jtk/ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej oraz 200 jtk/ml w kranie u konsumenta). Występująca nieprawidłowość zmian w zakresie tego

parametru w wodzie do spożycia mogła być spowodowana wtórnym zanieczyszczeniem instalacji wewnętrznej budynku. Oznaczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie jest jednym z parametrów mikrobiologicznych, który dostarcza niezbędnych informacji do kontroli i oceny jakości wody. Określenie ogólnej liczby mikroorganizmów jest użyteczne w celu uzyskania informacji dotyczącej jakości zarówno wody ujmowanej, jak i do monitorowania procesów uzdatniania wody. Wskaźnik ten jest przydatny w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji, sygnalizując warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, tzw. odcinki martwe przewodów, wyłączone z czynnego przepływu wody, znaczną zawartość wykorzystywanych przez mikroorganizmy substancji wzrostowych w wodzie, biofilm i inne niedostatki w zakresie utrzymania sieci wodociągowej, co może sprzyjać korozji sieci wodociągowej jak również pogarszać jakość organoleptyczną wody (smak, zapach, barwę). Wiele badań wskazuje na brak uzasadnienia zdrowotnego do ustalania górnego limitu ogólnej liczby mikroorganizmów w  $22 \pm 2$  °C po 72 h w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ponieważ nie ma dowodów epidemiologicznych, że wyższa liczba może mieć bezpośrednie znaczenie dla bezpieczeństwa wody dla zdrowia ludzi. Czynnikiem stymulującym wzrost ww. bakterii są stagnacja wody oraz podwyższona zawartość w wodzie substancji pokarmowych. Duża ich liczba w badanej próbce wody może świadczyć o nieskutecznych procesach uzdatniania.

**Nikiel** jest pierwiastkiem metalicznym śladowym, powszechnie obecnym w przyrodzie. Nikiel może występować w wodzie jako składnik naturalnego pochodzenia. Do gleby i wód gruntowych przedostaje się wraz z wiatrem i opadami deszczu. Zgodnie z wytycznymi WHO zalecana wartość dla niklu wynosi 0,07 mg/l (70 µg/l). Osoby, które przez całe życie spożywają wodę zawierającą ww. stężenie nie powoduje występowania negatywnych skutków zdrowotnych. Została ona ustalona z dużym marginesem bezpieczeństwa z uwzględnieniem innych źródeł narażenia oraz faktu, że w populacji znajdują się osoby o zróżnicowanej podatności na toksyczne działanie niklu. Należy jednak nadmienić, że nikiel w podwyższonych stężeniach może niekorzystnie wpływać na właściwości organoleptyczne wody, w szczególności smak i barwę, a tym samym jej akceptowalność przez konsumentów. Konsumpcja wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zawierająca stężenia niklu wyższe niż ww. wartości podane przez WHO, może stanowić zagrożenie dla zdrowia. Woda zawierająca jego wysokie stężenie może prowadzić do szeregu negatywnych skutków zdrowotnych, takich jak: podrażnienia skóry, zaburzenia układu nerwowego oraz problemy z przewodem pokarmowym.

**Żelazo** należy do najczęstszych zanieczyszczeń wody występując w znacznych ilościach, przede wszystkim w wodach podziemnych (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dopuszczalna wartość parametryczna wynosi: 200 µg/l). Żelazo w wyższych stężeniach ma niekorzystny wpływ na stan techniczny sieci wodociągowej. Z uwagi na rolę żelaza procesach metabolicznych, niezbędne jest stałe dostarczanie organizmowi pewnych jego ilości. W trakcie ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody dochodzi do zmiany warunków utleniająco-redukcyjnych, których skutkiem jest utlenienie żelaza do formy  $Fe^{3+}$ . Związki zawierające żelazo w tej postaci odznaczają się charakterystycznym rdzawo-brunatnym zabarwieniem oraz niską rozpuszczalnością w wodzie, wykazując tendencję do wytrącania się w formie zawieszin i osadów czemu towarzyszy wzrost barwy i mętności wody.

Mimo, iż żelazo występujące w wodzie w stężeniach niekorzystnie wpływających na barwę, mętność i smak wody, nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi, wymaga jednak podjęcia działań naprawczych z uwagi na wynikającą stąd nieakceptowalność dla konsumentów wody o takich parametrach. Nieprawidłowości zmian w zakresie mętności wody wywołane zwiększoną

zawartością żelaza są negatywnie odbierane przez konsumentów nie tylko z uwagi na przykre odczucia estetyczne i smakowe (metaliczny smak wody) przy spożyciu wody, ale także z powodu ograniczenia możliwego wykorzystania wody do innych celów domowych, w tym prania odzieży i zmywania powierzchni. Woda o podwyższonym stężeniu żelaza może bowiem powodować przebarwienia mających z nią kontakt tkanin i innych materiałów, zmywanych powierzchni oraz urządzeń sanitarnych powodując również niekorzystne zmiany w stanie technicznym sieci wodociągowej poprzez tendencję do wytrącania się nierozpuszczalnych związków żelaza  $Fe^{3+}$  w formie osadów na ścianach przewodów i innych elementów sieci wodociągowych. Osady te z czasem twardnieją, a nakładające się stopniowo kolejne ich warstwy mogą znacznie zwięzać światło przewodów wodociągowych, w skrajnych przypadkach skutkować ich zamknięciem prowadząc do awarii.

**Mętność** to cecha optyczna (organoleptyczna) wody określająca zdolność do pochłaniania i rozpraszania promieni świetlnych. Wywołana jest najczęściej przez cząsteczki koloidalne lub zawiesiny (cząsteczki ilaste, substancję organiczną, krzemionkę, nierozpuszczone węglany, wodorotlenki żelaza, koloidalną siarkę, emulsje różnego typu, a nawet skupienia bakterii). Nieprawidłowość zmian w zakresie mętności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi bywa najczęściej traktowana jako problem dotyczący akceptowalności wody przez konsumentów, którzy zgłaszają zastrzeżenia co do wizualnie ocenianej jakości wody. Pogląd taki nie jest w pełni słuszny, ponieważ jakkolwiek sam wzrost mętności wody nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, w niektórych sytuacjach może on wskazywać na zakłócenia w procesie uzdatniania wody, związane z podwyższonym ryzykiem chorób wodozależnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, mętność powinna być akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian, jednakże zalecany jest zakres wartości do 1 NTU.

**Bakterie grupy coli** występują w środowisku naturalnym w wodach powierzchniowych, w wodach podziemnych pozostających w zasięgu oddziaływania wody powierzchniowej. Ich obecność w wodzie może być pochodzenia naturalnego lub świadczyć o wtórnym zanieczyszczeniu wody z takich źródeł jak: gleba, roślinność czy ścieki. Obecność bakterii grupy coli może służyć jako specyficzny wskaźnik zanieczyszczeń wtórnych wody, powstałych w wyniku awarii lub modernizacji instalacji wodociągowej, nieprawidłowego czyszczenia i dezynfekcji lub wskazywać na potencjalną obecność biofilmu w sieci dystrybucyjnej, dlatego też w celu zapewnienia stałej kontroli, spełnienia wymagań rozporządzenia, jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, należy prowadzić systematyczne działania w zakresie bieżącej konserwacji urządzeń wodociągowych, wykonywać regularne płukania urządzeń i sieci dystrybucyjnych, tak by właściwości mikrobiologiczne wody nie wpływały na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów wiążące się w pierwszej kolejności z dolegliwościami ze strony układu pokarmowego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wartość parametryczna bakterii grupy coli wynosi 0 jtk/100ml. W przypadku wykrycia, dopuszcza się pojedyncze bakterie grupy coli < 10 jtk/100 ml przy jednoczesnym wykluczeniu obecności bakterii *Escherichia coli* i paciorkowców kałowych. Zazwyczaj bakteria grupy coli powoduje zatrucie pokarmowe, którego charakterystycznymi symptomami są: gwałtowna biegunka i ból brzucha. Często dochodzą do tego nudności, wymioty, brak apetytu i ogólne osłabienie, a niekiedy pojawiają się też zawroty głowy oraz podwyższona temperatura ciała.

#### IV. Podsumowanie:

Na terenie Gminy Lyski w 2025 r. odnotowano jedną interwencję odnośnie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Interwencja miała miejsce w Zwonowicach na ul. Gaszowickiej i dotyczyła między innymi barwy w wodzie wodociągowej pochodzącej z ujęcia głębinowego należącego do Spółki Wodociągowo – Kanalizacyjnej Zwonowice. W związku z tym upoważnieni pracownicy tego organu przeprowadzili 3 kontrole, pobierając łącznie 9 próbek wody do badań laboratoryjnych w punktach zgodności zlokalizowanych na sieci wodociągowej w rejonie ulic Gaszowickiej i Rudzkiej.

Wyniki badań pobranych próbek wody wykazały nieprawidłowość zmian w zakresie mętności oraz podwyższone stężenie manganu. Podejmowane przez podmiot działania naprawcze, pozwoliły ostatecznie doprowadzić jakość wody do zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi co zostało potwierdzone wynikami badaniami wody przeprowadzonymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Na terenie Gminy Lyski w 2025 roku nie otrzymano żadnych zgłoszeń dotyczących występowania reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody dystrybuowanej przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku systematycznie otrzymywał informacje o wszelkich awariach wodociągowych na terenie gminy Lyski. Na przestrzeni całego roku otrzymywano też na bieżąco powiadomienia o zamiarze odcięcia dostaw wody osobom fizycznym lub firmom w związku z nieregulowaniem rachunków za wodę, zawierające propozycję, zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zastępczego punktu poboru wody.

W 2025 roku na terenie Gminy Lyski dostarczano wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, zgodną z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

**dr inż. Michał Dudek**

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku**

/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym w systemie EZD RP/

Otrzymują:

1. Adresat  
Do wiadomości:
2. Starosta Powiatu Rybnickiego, ul. 3 Maja 31, 44-200 Rybnik
3. Spółka Wodociągowo – Kanalizacyjna Lyski – Sumina, ul. Rybnicka 2, 44-295 Lyski
4. Spółka Wodociągowo – Kanalizacyjna „Adamowice-Raszчыce-Żytna”, ul. Sobieskiego 1, 47-435 Adamowice
5. Spółka Wodociągowo - Kanalizacyjna Dzimierz – Nowa Wieś, ul. Sportowa 18 A, 44-295 Dzimierz
6. Spółka Wodociągowo – Kanalizacyjna „Pstrążna”, ul. Wyzwolenia 58B, 44-284 Pstrążna
7. Spółka Wodociągowo - Kanalizacyjna „Zwonowice” Sp. z o.o., ul. Jankowicka 28, 44-292 Zwonowice
8. Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Katowicach, ul. Damrota 8, 40-022 Katowice
9. ONS-HK – aa